

Nr 136.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående pension eller understöd åt efterlevande till vissa i försvarsväsendets tjänst anställda personer m. fl.; given Stockholms slott den 18 februari 1927.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen under punkterna 1:0—5:0 hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Gustav Rosén.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 18 februari 1927.

Närvarande:

Statsministern EKMAN, ministern för utrikes ärendena LÖFGREN, statsråden THYRÉN, RIBBING, MEURLING, GÄRDE, PETERSSON, HELLSTRÖM, ROSÉN, HAMRIN, ALMKVIST, LYBERG.

Departementschefen, statsrådet Rosén anhåller att få underställa Kungl. Maj:ts prövning åtskilliga inkomna framställningar angående pensioner eller understöd åt efterlevande till vissa i försvarsväsendets tjänst anställda personer m. fl. samt anför därvid följande.

Bihang till riksdagens protokoll 1927. 1 saml. 117 häft. (Nr 136.) 401 27 1

1:o.

Ang. pension
åt avlidne
värnpliktige
furiren B. O.
N:o Bergwalls
moder, änkan
Maria Berg-
wall, född
Jansson.

I en till Kungl. Maj:t ställd skrift, dagtecknad den 5 oktober 1926, har änkan Maria Bergwall, född Jansson, anhållit att komma i åtnjutande av understöd i anledning av att hennes son, värnpliktige furiren Bror Oscar Nikolaus Bergwall avlidit till följd av olycksfall under flygtjänstgöring den 5 december 1925. Sökanden, som är född den 8 januari 1872, har till stöd för ansökningen åberopat, att hon för sitt uppehälle varit beroende av den avlidnes förvärvsmöjligheter.

Av handlingarna inhämtas tillika, att sökanden den 18 juli 1926 blivit änka, samt att maken icke efterlämnat några tillgångar.

I avgivet yttrande har *riksförsäkringsanstalten* anfört, att ämbetsverket enligt beslut den 1 juni 1926 funnit en då föreliggande ansökning om livränta åt furiren Bergwalls föräldrar icke kunna bifallas, när av den verkställda utredningen framgått, att makarna Bergwall icke varit av den avlidne sonens arbete för sitt uppehälle huvudsakligen beroende. Emellertid hade anstalten i anledning av den nu av änkan Bergwall gjorda ansökningen införskaffat ytterligare utredning på ort och ställe, och hade därvid framgått, att änkan levde under synnerligen tryckta ekonomiska förhållanden; och syntes därför enligt ämbetsverkets mening skäl föreligga att bereda henne understöd i anledning av sonens död. Upplysningsvis finge ämbetsverket meddela, att livränta, därest sådan skulle hava utgått till sökanden i förevarande fall, skulle hava belöpt sig till 600 kronor för år räknat, av vilket belopp 360 kronor skulle hava utgått enligt 1909 års militärsättningsförordning samt 240 kronor enligt 1916 års olycksfallsförsäkringslag.

Arméförvaltningens fortifikations- och civila departement hava i yttrande den 14 december 1926, bland annat, anfört, att departementen med hänsyn dels till föreliggande synnerligen ömmande omständigheter, dels därtill att sökanden genom sonens död gått miste om ett ekonomiskt stöd, som eljest säkerligen kunnat påräknas, funne det vara med rättvisa och billighet överensstämmande, att något understöd av statsmedel bereddes änkan Bergwall. Ett tillerkännande av understöd i förevarande fall syntes så mycket mera böra ske, som det genom den nu i ärendet verkställda utredningen torde få anses ådagalagt, att makarna Bergwall åtminstone vid tiden för sonens frånfalle varit av hans arbetsförtjänst väsentligen beroende. Departementen tilläte sig i detta avseende erinra därom, att genom lagen den 18 juni 1926 (nr 215) om ändring av vissa delar av lagen den 17 juni 1916 (nr 235) om försäkring för olycksfall i arbete, vilken ändring trädde i kraft den 1 januari 1927, bestämmelserna för tillerkännande av livränta till efterlevande föräldrar ändrats därhän, att i ersättning skulle till den avlidnes fader eller moder, adoptivfader eller adoptiv-

moder eller, om båda föräldrarna eller adoptivföräldrarna levde, till båda gemensamt, därest de för sitt uppehälle varit av den avlidnes arbete *väsentligen* beroende, utgivas en livränta å ett årligt belopp, motsvarande värdet av det underhåll, de av den avlidne åtnjutit, dock högst en fjärdedel av den avlidnes arbetsförtjänst. Härav framginge tydligt, att statsmakterna numera ansåge det icke vara absolut nödvändigt för ersättnings utgående till efterlevande föräldrar, att dessa varit för sitt uppehälle *huvudsakligen* beroende av den avlidnes arbetsförtjänst. I anledning härav finge departementen hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att till änkan Bergwall finge utgivas den ersättning, vartill hon enligt de före den 1 januari 1927 gällande bestämmelser om livräntors utgående till efterlevande varit berättigad, därest hon för sitt uppehälle varit av den avlidnes arbete huvudsakligen beroende.

Statskontoret, som den 22 januari 1927 yttrat sig i ärendet, har, under åberopande av vad ämbetsverket anfört i ett liknande ärende angående ansökning av omkomne värnpliktige N. H. Blomgrens moder om understöd (se prop. nr 59/1927, punkt 3), anfört, att ämbetsverket, med hänsyn till i nu förevarande ärende meddelade upplysningar, funne billigheten bjuda, att något understöd bereddnes jämväl i detta fall; och finge ämbetsverket hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att änkan Bergwall finge från och med år 1926 under återstående livstiden, så länge hon förbleve i nuvarande änkestånd, åtnjuta årligt understöd från allmänna indragningsstaten till belopp av 420 kronor.

I likhet med myndigheterna finner jag omständigheterna i ärendet tala för att understöd av statsmedel beredes änkan Bergwall, och ansluter jag mig i fråga om storleken av detta understöd till vad statskontoret härutinnan föreslagit. Det torde vara skäligt att låta understödet åtnjutas från och med den 1 januari 1926.

Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att änkan Maria Bergwall, född Jansson, må från och med den 1 januari 1926, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 420 kronor.

2:o.

I en till Kungl. Maj:t ställd, den 14 november 1926 dagtecknad skrift har försvarsverkens civila personals förbund gjort framställning om beredande av pension åt bland andra nedannämnda änkor efter daglönare vid flottans varv i Karlskrona, nämligen Lars Svenssons änka Emelie Sofia Svensson, Olof Winboms änka Ingegärd Winbom, Peter Olsson Ands änka Botilda Olsson And, Karl Alfred Danielssons änka Antoinette Maria

*Ang. pension
åt änkor
efter vissa
daglönare vid
flottans varv
i Karlskrona
m. m.*

Kristina Danielsson, Frans August Johanssons änka Hilda Vilhelmina Johansson, Frans Samuel Johanssons änka Hilda Karolina Johansson, Karl August Holmqvists änka Dorotea Holmqvist, Olof August Peterssons änka Botilda Petersson, Gustaf Henrik Eneroths änka Johanna Charlotta Eneroth, Karl Oscar Johannessons änka Sofia Matilda Johannesson, Sven Hanssons änka Johanna Hansson, Manne Zacheus Cornelius Grönblads änka Hulda Maria Grönblad, Gustaf Albert Peterssons änka Ellen Elisabet Petersson och Otto Hilding Peterssons änka Hildegard Sofia Petersson.

Av handlingarna i ärendet inhämtas:

att Lars Svensson innehaft anställning vid varvet omkring 30 år; att han avlidit den 30 maj 1911 och efterlämnat änkan Emelie Sofia Svensson, född den 12 juli 1856; att änkan på grund av sjukdom är oförmögen till arbete, varmed hon kan försörja sig; samt att hon är i behov av understöd;

att Olof Winbom innehaft anställning vid varvet omkring 32 år; att han avlidit den 18 maj 1924 och efterlämnat änkan Ingegärd Winbom, född den 17 maj 1858; att änkan på grund av sjukdom är oförmögen till arbete, varmed hon kan försörja sig; samt att hon är i behov av understöd;

att Peter Olsson And innehaft anställning vid varvet omkring 46 år; att han avlidit den 20 december 1925 och efterlämnat änkan Botilda Olsson And, född den 21 september 1851; att änkan på grund av ålderdomssvaghet är fullständigt arbetsoförmögen; samt att hon är i behov av understöd;

att Karl Alfred Danielsson innehaft anställning vid varvet omkring 46 år; att han avlidit den 4 oktober 1924 och efterlämnat änkan Antoinette Maria Kristina Danielsson, född den 5 augusti 1864; att änkans arbetsförmåga på grund av sjuklighet är i mycket hög grad nedsatt; samt att hon är i behov av understöd;

att Frans August Johansson innehaft anställning vid varvet omkring 39 år; att han avlidit den 2 juni 1924 och efterlämnat änkan Hilda Vilhelmina Johansson, född den 6 maj 1857; att änkan på grund av sjukdom är oförmögen till arbete, varmed hon kan försörja sig; samt att hon är i behov av understöd;

att Frans Samuel Johansson innehaft anställning vid varvet omkring 33 år; att han avlidit den 13 juni 1916 och efterlämnat änkan Hilda Karolina Johansson, född den 18 maj 1869; att änkan på grund av sjukdom är oförmögen till arbete, varmed hon kan försörja sig; samt att hon är i behov av understöd;

att Karl August Holmqvist varit anställd vid varvet omkring 42 år; att han avlidit den 4 september 1923 och efterlämnat änkan Dorotea Holmqvist, född den 30 april 1859; att änkan på grund av sjukdom är fullständigt oförmögen till arbete; samt att hon är i behov av understöd;

att Olof August Petersson varit anställd vid varvet omkring 21 år;

att han avlidit den 1 februari 1905 och efterlämnat änkan Botilda Petersson, född den 10 februari 1850; att änkan på grund av sjukdom är fullständigt oförmögen till arbete; samt att hon är i behov av understöd;

att Gustaf Henrik Eneroth varit anställd vid varvet omkring 23 år; att han avlidit den 26 december 1900 och efterlämnat änkan Johanna Charlotta Eneroth, född den 20 april 1854; att änkan på grund av ålderdomssvaghet är oförmögen till arbete; samt att hon är i behov av understöd;

att Karl Oscar Johannesson varit anställd vid varvet omkring 41 år; att han avlidit den 18 november 1925 och efterlämnat änkan Sofia Matilda Johannesson, född den 8 november 1860; att änkan på grund av sjuklighet är oförmögen till arbete; samt att hon är i behov av understöd;

att Sven Hansson varit anställd vid varvet omkring 25 år; att han avlidit den 7 maj 1923 och efterlämnat änkan Johanna Hansson, född den 3 juli 1866; att änkan på grund av sjukdom är oförmögen till arbete; samt att hon är i behov av understöd;

att Manne Zacheus Cornelius Grönblad varit anställd vid varvet omkring 11 år; att han avlidit den 23 november 1923 och därvid efterlämnat änkan Hulda Maria Grönblad, född den 8 april 1888, samt minderåriga barnen Nils Gustaf Cornelius, född den 12 augusti 1911, Hilda Ingrid Fredrika, född den 24 juli 1912, och Knut Arne Manne, född den 14 januari 1917; att änkan på grund av lindrig nervsvaghet lider av i någon mån nedsatt arbetsförmåga; samt att hon är i behov av understöd;

att Gustaf Albert Petersson varit anställd vid varvet omkring 8 år; att han avlidit den 12 april 1921 och efterlämnat änkan Ellen Elisabet Petersson, född den 8 november 1889, samt minderåriga barnen Bengt Martin, född den 7 september 1914, Magda Signe Maria, född den 9 september 1916, och Astrid Elisabet, född den 28 augusti 1919; att änkan på grund av nervsvaghet lider av i någon mån nedsatt arbetsförmåga; samt att hon är i behov av understöd;

att Otto Hilding Petersson varit anställd vid varvet omkring 22 år; att han avlidit den 14 februari 1921 och efterlämnat änkan Hildegard Sofia Petersson, född den 18 februari 1879, samt minderåriga dottern Elsa Viola, född den 20 januari 1915; att änkan på grund av åderbräck lider av i någon mån nedsatt arbetsförmåga; samt att hon är i behov av understöd.

Marinförvaltningen har avgivit utlåtande i ärendet och därvid erinrat, att 1925 års riksdag under punkt 1:o i sin skrivelse nr 200 anført, att riksdagen av principiella skäl funne det innebära betänkligheter att med statsmedel pensionera änkor efter befattningshavare, vilka icke ägt möjlighet att genom statens förmedling grundlägga familjepension, och borde enligt riksdagens mening beviljande av understöd i sådana fall förekomma endast, när särskilt ömmande omständigheter vore för handen. Beträffande här

ifrågavarande änkor syntes icke sådana omständigheter vara utrönta, att marinförvaltningen ansåge sig, med hänsyn till riksdagens berörda uttalande, böra tillstyrka åtgärd för utverkande av änkepensioner åt daglönäränkorna Hulda Maria Grönblad, Ellen Elisabet Petersson och Hildegard Sofia Petersson. Vad de övriga anginge, vore de änkor efter arbetare, som tjänat staten i mellan 21 och 46 år, och hade uppnått hög ålder samt vore utan inkomst och oförmögna att genom arbete försörja sig; och finge marinförvaltningen därför, under erinran om att pensionsbeloppet i här avsedda fall jämlikt 1926 års riksdags uttalande i skrivelse nr 149, punkt 6, borde utgå med 384 kronor, tillstyrka, att Kungl. Maj:t måtte avlåta förslag till 1927 års riksdag om beredande åt ifrågavarande änkor av pensioner å nyssnämnda belopp.

Statskontoret, som den 1 februari 1927 yttrat sig i ärendet, har anfört, att ämbetsverket icke funne annat att erinra mot vad marinförvaltningen i ärendet föreslagit än att, då daglönarna Manne Zacheus Cornelius Grönblad, Gustaf Albert Petersson och Otto Hilding Petersson efterlämnat — förutom änkor, vilka med hänsyn till att de icke uppnått högre ålder icke ansetts böra erhålla änkepensioner — jämväl barn under 16 år, samt dessa fattiga familjer syntes billigtvis böra erhålla någon hjälp, så länge barnen vore minderåriga, ämbetsverket ville ifrågasätta, huruvida icke understöd till barnens uppfostran borde beredas i dessa fall, i likhet med vad som enligt den av marinförvaltningen åberopade riksdagsskrivelsen nr 200/1925 (punkt 1:o) medgivits i anledning av där omförmälda motioner om understöd åt änkor efter i försvarsväsendets tjänst anställda personer. För sin del skulle statskontoret vilja föreslå utverkande av ett understöd till varje av ifrågavarande sju minderåriga barn av 96 kronor för år räknat, att från ingången av år 1927 utgå från allmänna indragningsstaten och åtnjutas till och med utgången av det kalenderår, under vilket barnet uppnådde 18 års ålder.

Då, enligt vad av utredningen framgår, daglönarna Olof August Petersson och Gustaf Henrik Eneroth avlidit redan år 1905, respektive år 1900, synes väl tveksamhet kunna råda, huruvida änkorna nu böra pensioneras. Men då dessa änkor, nu till hög ålder komna, äro arbetsoförmögna och i behov av understöd, har jag ansett billighetsskäl tala för att pension beredes dem. Beträffande övriga här ifrågavarande änkor finner jag mig böra tillstyrka, att pension åt dem utverkas i den omfattning, som marinförvaltningens av statskontoret biträdda förslag innebär. Samtliga änkepensioner torde böra bestämmas till 384 kronor årligen och utgå från och med ingången av år 1927.

Vidkommande den form, vari understöd bör beredas åt daglönarna Manne Zacheus Cornelius Grönblads, Gustaf Albert Peterssons och Otto Hilding Peterssons efterlevande, ansluter jag mig till statskontorets förslag,

att uppfostringsbidrag utverkas åt de minderåriga barnen. Visserligen skulle med hänsyn till Grönblads och Gustaf Albert Peterssens korta anställningstid i statens tjänst (omkring 11 resp. 8 år) det kunna ifrågasättas, huruvida understöd av statsmedel borde beviljas, men då de ekonomiska förhållandena synas ömmande, finner jag vissa billighetsskäl tala härför. I fråga om storleken av understöden har jag icke annat att erinra mot statskontorets förslag, än att understödet åt avlidne daglönaren Otto Hilding Peterssens dotter Elsa Viola synes mig skäligen böra höjas till 168 kronor för år (jämför prop. nr 59/1927, punkt 16). Understöden torde böra bestämmas att utgå från och med den 1 januari 1927 samt åtnjutas till och med utgången av det kalenderår, varunder vederbörande uppnår 18 års ålder.

På grund av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att nedannämnda änkor efter daglönare vid flottans varv i Karlskrona, nämligen Lars Svenssons änka Emelie Sofia Svensson, Olof Winboms änka Ingegärd Winbom, Peter Olsson Ands änka Botilda Olsson And, Karl Alfred Danielssons änka Antoinette Maria Kristina Danielsson, Frans August Johanssons änka Hilda Vilhelmina Johansson, Frans Samuel Johanssons änka Hilda Karolina Johansson, Karl August Holmqvists änka Dorotea Holmqvist, Olof August Peterssens änka Botilda Petersson, Gustaf Henrik Eneroths änka Johanna Charlotta Eneroth, Karl Oscar Johannessons änka Sofia Matilda Johannesson och Sven Hanssons änka Johanna Hansson, må från och med den 1 januari 1927 komma i åtnjutande av årliga pensioner å allmänna indragningsstaten till belopp av 384 kronor för envar, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd;

samt att avlidne daglönaren vid nämnda varv Manne Zacheus Cornelius Grönblads och hans änka Hulda Maria Grönblads barn Nils Gustaf Cornelius, Hilda Ingrid Fredrika och Knut Arne Manne, avlidne daglönaren vid samma varv Gustaf Albert Peterssens och hans änka Ellen Elisabet Peterssens barn Bengt Martin, Magda Signe Maria och Astrid Elisabet samt avlidne daglönaren vid nämnda varv Otto Hilding Peterssens och hans änka Hildegard Sofia Peterssens dotter Elsa Viola må från och med den 1 januari 1927 till och med utgången av det kalenderår, varunder vederbörande uppnår 18 års ålder, komma i åtnjutande av understöd å allmänna indragningsstaten, ett vart av de sex förstnämnda med 96 kronor årligen och det sistnämnda med 168 kronor årligen.

3:o.

Ang. pension åt änkan Eva Kristina Karlsson, född Andersdotter. I en till arméförvaltningens artilleridepartement ställd skrift, dagtecknad den 18 november 1926, har smeden vid ammunitionsfabrikens avdelning å Karlsborg Gustaf Karlssons änka Eva Kristina Karlsson, född Andersdotter, anhållit att komma i åtnjutande av pension.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att smeden Karlsson, vilken avled den 26 oktober 1926, av 1925 års riksdag beviljats en årlig pension av 700 kronor, att utgå från och med månaden näst efter den, varunder han entledigades från sin anställning vid ammunitionsfabriken (riksdagens skrivelse nr 201, punkt 4); att han vid sin död alltjämt kvarstod i tjänst men var uppsagd att avgå med utgången av år 1926; att han innehaft anställning i statens tjänst över 52 år; samt att änkan, som är född den 25 mars 1862, är medellös och har en sjuk dotter att försörja.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet har *arméförvaltningens artilleridepartement* uti skrivelse till Kungl. Maj:t den 27 december 1926 anført, att departementet ansåge billigt, att änkan Karlsson bereddes understöd till livsuppehälle under hennes återstående livstid; och finge departementet hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att från allmänna indragningsstaten bevilja henne ett årligt understöd av 300 kronor med vederbörliga tillägg, att utgå från och med den 1 november 1926 under hennes återstående livstid, så länge hon förbleve i sitt nuvarande änkestånd.

Statskontoret har den 24 januari 1927 avgivit utlåtande i ärendet och därvid anført, att ämbetsverket icke funne annat att erinra mot arméförvaltningens artilleridepartements förslag, än att understödsbeloppet syntes för att kunna behandlas såsom nyreglerad pension böra bestämmas till 384 kronor, vilket belopp motsvarade vad i åtskilliga fall beviljats av 1926 års riksdag såsom understöd åt änkor efter daglönare vid marinens varv och verkstäder.

Med hänsyn till vad sålunda i ärendet förekommit anser jag mig böra tillstyrka, att pension med 384 kronor för år beredes änkan Karlsson, att utgå från och med den 1 november 1926.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att smeden vid ammunitionsfabrikens avdelning å Karlsborg Gustaf Karlssons änka Eva Kristina Karlsson, född Andersdotter, må från och med den 1 november 1926, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbara en årlig pension av 384 kronor.

4:o.

I skrivelse till arméförvaltningens artilleridepartement den 9 november 1926 har *styresmannen för Carl Gustafs stads gevärsfaktori* gjort framställning om beredande av understöd åt arbetaren vid gevärsfaktoriet Olof Vilhelm Olssons änka Selma Amalia Olsson, född Bill.

Ang. pension
åt änkan
Selma Amalia
Olsson, född
Bill.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att arbetaren Olsson, som avled den 19 juni 1926, varit anställd vid gevärsfaktoriet från och med den 7 januari 1891 till och med den 31 mars 1921, då han entledigades från sin anställning med av riksdagen beviljad pension; att han vid sin död efterlämnat, förutom änkan, född den 14 april 1857, två gifta söner, bägge med barn, samt en minderårig dotterdotter, från vilka förenämnda söner änkan dock ej kan påräkna någon nämnvärd hjälp; att behållningen i boet efter Olsson, vari änkan äger hälften, utgjort 5,158 kronor, i vilket belopp ingår taxeringsvärdet av en mindre gård med 3,300 kronor och en fordran för dotterdotterns uppfostran med 1,400 kronor; samt att änkan på grund av sjukdom är oförmögen att genom arbete bidra till sitt uppehälle.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet har *arméförvaltningens artilleridepartement* i skrivelse till Kungl. Maj:t den 16 december 1926 anført, att departementet ansåge billigt, att änkan Olsson beredes årligt understöd till livsuppehälle; och finge departementet hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att å allmänna indragningsstaten bevilja henne ett årligt understöd av 300 kronor, att utgå från och med månaden näst efter den, då hennes man avlidit, så länge hon förbleve i sitt nuvarande änkestånd.

Statskontoret, som den 22 januari 1927 avgivit utlåtande i ärendet, har anført, att ämbetsverket icke hade annat att erinra mot vad arméförvaltningens artilleridepartement föreslagit, än att beloppet av understödet, som borde avpassas så, att detsamma kunde i avseende å tilläggförmån behandlas såsom s. k. nyreglerad pension, skäligen syntes böra bestämmas till 384 kronor för år räknat i likhet med ett flertal vid 1926 års riksgad beviljade pensioner åt arbetaränkor.

Jag tillstyrker, att änkan Olsson beredes pension av statsmedel med 384 kronor årligen, att utgå från och med månaden näst efter den, varunder hennes man avlidit, eller från och med den 1 juli 1926; och får jag alltså hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att arbetaren vid Carl Gustafs stads gevärsfaktori Olof Vilhelm Olssons änka Selma Amalia Olsson, född Bill, må från och med den 1 juli 1926, så länge hon förbliver i

sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 384 kronor.

5:o.

Ang. understöd åt avlidne eldaren Edvard Julius Anderssons minderåriga dotter.

I skrivelse till arméförvaltningens artilleridepartement den 9 november 1926 har *styresmannen för Carl Gustafs stads gevärsfaktori* gjort framställning om beredande av understöd åt avlidne eldaren vid gevärsfaktoret Edvard Julius Anderssons och hans änka Ida Amalia Anderssons, född Larsson, minderåriga dotter Sigrid Elvira.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att eldaren Andersson, som avled den 8 september 1926, varit anställd vid gevärsfaktoret från och med den 13 september 1915 intill sin död med undantag för tiden 9 juli 1919—4 juli 1923, då han på grund av arbetsbrist icke kunnat beredas sysselsättning därstädes; att han vid sin död efterlämnat, förutom änkan, född den 14 januari 1895, minderåriga dottern Sigrid Elvira, född den 19 februari 1917; att änkan på grund av tillsynen av dottern har svårt att skaffa sig annat än tillfälligt arbete; att några anförvanter, som kunna bidraga till de efterlevandes försörjning, ej finnas; samt att behållningen i boet efter Andersson utgjorde 1,436 kronor.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet har *arméförvaltningens artilleridepartement* i skrivelse till Kungl. Maj:t den 16 december 1926 anført, att departementet ansåge billigt, att den minderåriga dottern bereddes årligt understöd; och finge departementet i detta avseende föreslå ett årligt belopp av 120 kronor, att utgå från och med månaden näst efter den, då hennes fader avlidit, till och med det år, under vilket hon fyllde 18 år.

Statskontoret har i utlåtande den 22 januari 1927 anført, att arméförvaltningens artilleridepartements förslag visserligen med hänsyn till Anderssons jämförelsevis korta anställningstid i statstjänst kunde föranleda någon tvekan, men då avbrottet i anställningen under tiden 9 juli 1919—4 juli 1923 varit orsakat av arbetsbrist samt han vid sin död innehade anställning vid faktoret, syntes det statskontoret, att något understöd borde beredas hans i fattigdom efterlämnade familj. Då änkan ännu vore arbetsför, borde detta understöd lämpligen, såsom artilleridepartementets förslag innebure, beredas i form av uppfostringsbidrag till den minderåriga dottern; och syntes icke något vara att erinra mot det föreslagna beloppet, å vilket givetvis icke borde utgå annan tilläggsförmån än dyrtidstillägg enligt de mindre gynnsamma grunderna.

Ehuru med hänsyn till Anderssons korta anställningstid i statens tjänst det kan synas tveksamt, huruvida understöd av statsmedel bör i detta fall beredas, torde dock vissa billighetsskäl tala för åtgärd i sådant syfte.

Jag finner mig därför böra förorda myndigheternas förslag, att uppfostringsbidrag beviljas för den minderåriga dottern; och torde storleken av detta bidrag böra bestämmas till 120 kronor årligen, att utgå från och med månaden näst efter den, varunder fadern avlidit, till och med utgången av det kalenderår, då dottern uppnår 18 års ålder.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att avlidne eldaren vid Carl Gustafs stads gevärsfaktori Edvard Julius Anderssons och hans änka Ida Amalia Anderssons, född Larsson, dotter Sigrid Elvira må från och med den 1 oktober 1926 till och med utgången av det kalenderår, varunder hon uppnår 18 års ålder, komma i åtnjutande av understöd från allmänna indragningsstaten med 120 kronor årligen.

Vad departementschefen ovan under punkterna 1:o—5:o hemställt, däri statsrådets övriga ledamöter instämma, behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten bifalla samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Yngvar Månsson.
